# U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Jiřího Pally a JUDr. Josefa Baxy v právní věci žalobce: **F. M.**, zast. Mgr. Janem Urbanem, advokátem, se sídlem Heyrovského 1178, Hradec Králové, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 6. 2012, č. j. 29 Az 21/2011 - 62,

**takto:**

**I.** Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

**II.** Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

**III.** Ustanovenému zástupci žalobce Mgr. Janu Urbanovi **se přiznává** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů v částce 2880 Kč, která mu bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení. Náklady právního zastoupení žalobce nese stát.

## O d ů v o d n ě n í:

Žalovaný rozhodnutím ze dne 13. 6. 2011, č. j. OAM-425/VL-07-P08-R2-2008, neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu č. 325/1999 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). Podle žalovaného bylo v řízení objasněno, že důvodem žalobcova odchodu z vlasti byla obava o život jeho a rodinných příslušníků, spojená s diskriminačním způsobem jednání, kterému byl jako Kurd a člen strany DTP vystaven ze strany tureckých státních orgánů ve vlasti, které jej spojovaly s organizací PKK. Žalovaný uvedl, že v Turecku legálně působily i působí strany hájící kurdské zájmy, mající své volené představitele na všech úrovních veřejné správy. K zákazům došlo v případě prokázané spolupráce a vazby s Kurdskou stranou pracujících (dále jen „PKK“), což žalovaný označil za legitimní, neboť podle tureckých zákonů nelze podporovat propagaci teroristické organizace, přičemž PKK byla z těchto důvodů zakázána tureckým ústavním soudem dne 13. 3. 2003.

Žalovaný dále uvedl, že bezpečnostní složky jej sledovaly z důvodu členství jeho bratra ve straně PKK a z důvodu, že sám žalobce občas PKK pomáhal. Jelikož je PKK

podle Turecka, Evropské unie i USA teroristickou organizací mající na svědomí asi 40 000 lidských životů, je zcela legitimní, pokud státní orgány vyšetřují ty, kteří jsou důvodně podezřelí z udržování kontaktu s teroristy. Žalobce byl vyslýchán výhradně v souvislosti s aktivitami jeho bratra, zemřelého v roce 2006. O tom, že žalobce nebyl v Turecku pronásledován, svědčí i fakt, že nečelil problémům, když např. odjel za prací do jiné části Turecka, legálně odjel do Německa, opět se vrátil a poté Turecko znovu bez potíží opustil. Žalobce dále nevyužil všech možností ochrany, jež mu nabízí právní řád země jeho původu. V souladu s rozsudkem Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, sp. zn. 6 Azs 8/2003, je žalovaný přesvědčen, že žalobce se účinně mohl v cizí zemi domáhat ochrany teprve tehdy, pokud by mu nebyla poskytnuta ochrana v zemi původu. Žalobce navíc sám uvedl, že po přestěhování do jiné části Turecka měl více klidu. Kromě toho se měl možnost angažovat se v některé z legálních prokurdských politických stran. Podle žalovaného nebylo možné dospět k závěru, že by byl stěžovatel pronásledován z důvodu podle § 12 písm. a) zákona o azylu.

Žalovaný dále zkoumal, zda mohl být žalobce v zemi původu pronásledován podle § 12 písm. b) zákona o azylu z důvodu, že je kurdské národnosti. Žalovaný obsáhle popsal situaci Kurdů žijících v Turecku s tím, že v této otázce došlo k výraznému zlepšení, byť jsou jisté rozdíly, pokud jde o východ a západ Turecka. Z výpovědi žalobce ale nevyplynulo, že by byl ve vlasti pronásledován kvůli své národnosti. Skutečnost, že žalobce potřeboval pro legální práci v továrnách ve městě Adana povolení, je podle žalovaného samozřejmá. Tyto potíže souvisely jednoznačně s tím, že bratr žalobce byl členem strany PKK a žalobce měl s bojovníky PKK styky. Pokud jde o vyjádření žalobce týkající se usídlení na území České republiky s jeho rodinou, žalovaný konstatoval, že výčet důvodů pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu je taxativní. Nelze mu podřadit snahu o legalizaci pobytu na území České republiky, neboť touto problematikou se zabývá zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, jehož institutů měl žalobce využít.

Žalovaný dále neshledal důvody pro udělení azylu žalobci podle § 13 zákona o azylu. Žalovaný nedospěl ani k závěru, že by u žalobce byly dány důvody hodné zvláštního zřetele k udělení azylu z humanitárních důvodů podle § 14 zákona o azylu. Žalobce nesplnil podmínky ani pro udělení doplňkové ochrany, neboť neuvedl žádné skutečnosti, na jejichž základě by mu mohla hrozit vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti. Žalovaný závěrem obsáhle odůvodnil, z jakých důvodů žalobce nesplnil podmínky pro udělení doplňkové ochrany podle § 14a ani § 14b zákona o azylu.

Rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 6. 2012, č. j. 29 Az 21/2011 - 62, byla žaloba proti tomuto rozhodnutí žalovaného jako nedůvodná zamítnuta. V odůvodnění tohoto rozsudku soud uvedl, že popis žalobcových výpovědí je v rozhodnutí pečlivě zaznamenán. Napadené rozhodnutí pak velmi seriozně a logicky hodnotí vývoj stran, které se v rozhodné době v Turecku věnovaly kurdským zájmům, a dokazuje, že strana DTP byla po určitou dobu stranou legální, v prosinci 2009 ji však turecký ústavní soud zrušil a někteří členové byli obviněni ze spolupráce či propagace teroristické organizace PKK. Žalovaný podle soudu přesvědčivě zdůvodnil, jaké případné problémy mohly plynout z členství ve straně i žalobci samotnému. Soud pokládá za prokázané, že žalobce vyvíjel v zemi původu činnost, jež mohla u ozbrojených složek státu vzbudit zájem o jeho osobu, takový zájem byl tedy logicky legitimní. Zájem státních

orgánů by nebylo možné vyloučit při vykonávání takové činnosti v kterémkoliv demokratickém státě na světě. Žalovaný přesvědčivě zdůvodnil i svůj závěr o možném přesídlení žalobce do jiné části Turecka, kde žije prakticky 2/3 občanů kurdské národnosti. Podle soudu dospěl žalovaný po zvážení všech skutečností uvedených žalobcem v žádosti, v pohovorech, při jednání soudu a též na základě informací z objektivních a aktuálních podkladů ke správným, logickým a odůvodněným závěrům. Žalovaný se důkladně zabýval postavením Kurdů v Turecku. Soud závěrům žalovaného správního orgánu plně přisvědčil a neshledal pochybení ani ohledně rozhodnutí o neudělení doplňkové ochrany podle § 14a a § 14b zákona o azylu. Ze všech uvedených důvodů soud žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Ve včasné a na základě výzvy soudu doplněné kasační stížnosti žalobce uplatnil důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť rozhodnutí soudu je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů. Soud shledal aktivity stěžovatele jako činnost pro teroristickou organizaci, a proto považoval zájem státních orgánů o stěžovatele a jeho rodinu za legitimní a oprávněný. Na základě tohoto zjištění soud dovodil, že stěžovatel nesplňuje podmínky azylově relevantního pronásledování a žalobu zamítl. Stěžovatel však odmítl závěry o legitimnosti zájmu o jeho osobu ze strany státních orgánů Turecka. Uvedl, že vůči němu nebylo vzneseno žádné trestní obvinění, byl však opakovaně zadržován a krátkodobě vězněn. Argumentace žalovaného i soudu se však opírá o to, že se stěžovatel dopouštěl nelegální nebo trestné činnosti. Pokud by tomu tak skutečně bylo, státní orgány by nepochybně zahájily stíhání stěžovatele, což se v daném případě nestalo. Závěry žalovaného o protiprávní činnosti žalobce tedy nemají oporu ve spisu. S námitkami žalobce se soud vypořádal pouze odkazem na argumentaci žalovaného. Vzhledem k tomu, že se soud věcně nezabýval stěžovatelem uváděnými důvody, považuje stěžovatel napadený rozsudek za nepřezkoumatelný pro nedostatek důvodů. Přijatelnost kasační stížnosti soud shledává v tom, že se krajský soud nevypořádal s jeho tvrzeními o pronásledování pro příslušnost ke kurdské národnosti. Ze všech uvedených důvodů stěžovatel navrhl, aby Nejvyšší správní soud rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 25. 6. 2012, č. j. 29 Az 21/2011 - 62, zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že svůj závěr o nemožnosti aplikace § 12 zákona o azylu podložil relevantními podklady. U stěžovatele nebyl shledán ani důvod hodný zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Žalovaný dále poukázal na doznání stěžovatele v průběhu správního řízení, podle něhož jeho bratr se zbraní v ruce bojoval proti tureckým bezpečnostním silám a i stěžovatel sám PKK občas pomáhal. Stěžovatel poukázal na to, že PKK je mezinárodně považována za teroristickou organizaci a v roce 2009 byla zakázána i strana DTP z důvodu jejího napojení na zakázanou PKK. Námitky stěžovatele uvedené v kasační stížnosti nemají podle žalovaného opodstatnění a byly vyvráceny již v rozsudku krajského soudu. Žalovaný proto navrhl zamítnutí kasační stížnosti.

Po konstatování přípustnosti kasační stížnosti se Nejvyšší správní soud ve smyslu § 104a zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“) dále zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Pokud by tomu tak nebylo, musela by být podle tohoto ustanovení odmítnuta jako nepřijatelná. Zákonný pojem „přesah vlastních zájmů stěžovatele“, který je podmínkou přijatelnosti kasační stížnosti, představuje typický neurčitý právní pojem. Do soudního řádu správního byl zaveden novelou č. 350/2005 Sb. s

účinností ke dni 13. 10. 2005. Jeho výklad, který demonstrativním výčtem stanovil typická kriteria nepřijatelnosti, byl proveden např. usnesením Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, publikovaným pod č. 933/2006 Sb. NSS. Podle tohoto judikátu *„přesahem vlastních zájmů stěžovatele je jen natolik zásadní a intenzivní situace, v níž je - kromě ochrany veřejného subjektivního práva jednotlivce - pro Nejvyšší správní soud též nezbytné vyslovit právní názor k určitému typu případů či právních otázek. Přesah vlastních zájmů stěžovatele je dán jen v případě rozpoznatelného dopadu řešené právní otázky nad rámec konkrétního případu. Primárním úkolem Nejvyššího správního soudu v řízení o kasačních stížnostech ve věcech azylu je proto nejen ochrana individuálních veřejných subjektivních práv, nýbrž také výklad právního řádu a sjednocování rozhodovací činnosti krajských soudů.“*

O přijatelnou kasační stížnost se tak podle usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, může jednat v následujících typových případech:

*1) Kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu.*

*2) Kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně. Rozdílnost v judikatuře přitom může vyvstat na úrovni krajských soudů i v rámci Nejvyššího správního soudu.*

*3) Kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit tzv. judikatorní odklon. To znamená, že Nejvyšší správní soud ve výjimečných a odůvodněných případech sezná, že je namístě změnit výklad určité právní otázky, řešené dosud správními soudy jednotně.*

*4) Další případ přijatelnosti kasační stížnosti bude dán tehdy, pokud by bylo v napadeném rozhodnutí krajského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotně-právního postavení stěžovatele.*

*O zásadní právní pochybení se v konkrétním případě může jednat především tehdy, pokud:*
*a) Krajský soud ve svém rozhodnutí nerespektoval ustálenou a jasnou soudní judikaturu a nelze navíc vyloučit, že k tomuto nerespektování nebude docházet i v budoucnu.*
*b) Krajský soud v jednotlivém případě hrubě pochybil při výkladu hmotného či procesního práva.*

*Zde je však třeba zdůraznit, že Nejvyšší správní soud není v rámci této kategorie přijatelnosti povolán přezkoumávat jakékoliv pochybení krajského soudu, ale pouze pochybení tak výrazné intenzity, o němž se lze důvodně domnívat, že kdyby k němu nedošlo, věcné rozhodnutí krajského soudu by bylo odlišné. Nevýrazná pochybení především procesního charakteru proto zpravidla nebudou dosahovat takové intenzity, aby způsobila přijatelnost následné kasační stížnosti.*

Nejvyšší správní soud úvodem konstatuje, že jakkoli je smyslem azylového práva poskytnout žadateli ochranu, nejde o ochranu před jakýmkoliv negativním jevem v zemi původu; azyl jako právní institut je společně s doplňkovou ochranou jednou z forem mezinárodní ochrany, avšak není univerzálním nástrojem pro poskytování ochrany před

bezprávím postihujícím jednotlivce nebo celé skupiny obyvatel. Důvody pro poskytnutí mezinárodní ochrany jsou zákonem vymezeny poměrně úzce a nepokrývají celou škálu porušení lidských práv a svobod, která jsou jak v mezinárodním, tak ve vnitrostátním kontextu uznávána. Institut mezinárodní ochrany je aplikovatelný v omezeném rozsahu, a to pouze pro pronásledování ze zákonem uznaných důvodů, kdy je tímto institutem chráněna toliko nejvlastnější existence lidské bytosti a práva a svobody s ní spojené, třebaže i další případy vážného porušování ostatních lidských práv se mohou jevit jako natolik závažné, že by na ně taktéž bylo možno nahlížet jako na pronásledování (srov. například rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 9. 2005, č. j. 5 Azs 125/2005 - 46, www.nssoud.cz).

Ke stěžejní kasační námitce, z níž stěžovatel dovozoval přijatelnost kasační stížnosti a podle níž je rozhodnutí krajského soudu nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů, neboť se soud nezabýval žalobními důvody a toliko odkázal na argumentaci žalovaného, Nejvyšší správní soud poukazuje na své rozhodnutí ze dne 1. 6. 2005, č. j. 2 Azs 391/2004 - 62, dostupné na www.nssoud.cz, podle něhož *„nezabýval-li se krajský soud řádně uplatněným žalobním bodem a místo toho odkázal na odůvodnění rozhodnutí žalovaného správního orgánu, které problematiku, na niž žalobní bod dopadal, vůbec neřešilo, nelze než soudní rozhodnutí zrušit, neboť je nepřezkoumatelné pro nedostatek důvodů [§ 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s.].“* Toto rozhodnutí však na souzenou věc nedopadá, neboť soud se řádně zabýval všemi žalobcem uplatněnými žalobními body. Vzhledem k tomu, že žalobou bylo napadeno rozhodnutí žalovaného, je přirozené, že soud, jenž toto rozhodnutí přezkoumával, z něj vycházel, odkazoval na ně, hodnotil je. Rozhodnutí však nepostrádalo vlastní hodnocení ze strany soudu a vzhledem k tomu, že se vypořádalo se všemi žalobními body, nebylo možné dospět k závěru o jeho nepřezkoumatelnosti pro nedostatek důvodů.

Ke stěžovatelovu tvrzení o porušování lidských práv u kurdské menšiny v zemi původu, již Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 15. 2. 2008, č. j. 5 Azs 5/2008 - 53, dostupném na www.nssoud.cz, konstatoval, že neutěšená situace se stavem dodržování lidských práv v zemi původu žadatele o mezinárodní ochranu sama o sobě nezakládá důvod pro její udělení podle § 12 zákona o azylu. Jak již tento soud mnohokráte zdůraznil, právně významnou pro zjištění naplnění zákonných podmínek pro udělení mezinárodní ochrany se jeví konkrétní situace stěžovatele a důvody, pro které o azyl žádá. V souzené věci pak nebylo shledáno, že důvody stěžovatele lze podřadit důvodům pro udělení mezinárodní ochrany. S tímto hodnocením se Nejvyšší správní soud ztotožnil. Nejvyšší správní soud opětovně podotýká, že jednání spočívající v udržování kontaktu se členy organizace, která byla prohlášena za teroristickou, by vzbudilo zájem bezpečnostních složek ve kterékoliv demokratické zemi. V řízení dále nebylo prokázáno, že by samotná skutečnost, že stěžovatel je kurdské národnosti, zakládala jeho pronásledování v zemi původu. Žalovaný se dostatečně zabýval všemi tvrzeními stěžovatele a správně posoudil, že zájem o osobu stěžovatele v zemi původu byl důsledkem jeho spolupráce s bojovníky kurdské organizace PKK, která je podle Turecka, Evropské unie i USA považována za teroristickou organizaci. Dále podle názoru Nejvyššího správního soudu nelze pominout ani fakt, že stěžovatel má reálnou možnost řešit své problémy přesídlením do jiné části Turecka, kde by se mohl i politicky angažovat v některé z legálních prokurdských stran.

S ohledem na výše uvedená rozhodnutí dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že krajský soud správně posoudil rozhodnutí žalovaného o neudělení mezinárodní ochrany

jako zákonu odpovídající. Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu poskytuje tedy dostatečnou odpověď na námitky podávané v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud neshledal ani žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Za těchto okolností Nejvyšší správní soud konstatuje, že kasační stížnost svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele. Shledal ji proto ve smyslu § 104a s. ř. s. nepřijatelnou a odmítl ji.

Žalobci byl usnesením Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 20. 7. 2011, č. j. 29 Az 21/2011 - 17, ustanoven zástupcem advokát Mgr. Jan Urban. Ustanovený zástupce je oprávněn zastupovat účastníka řízení také v řízení o kasační stížnosti, přičemž odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů hradí stát, jak vyplývá z § 35 odst. 8 s. ř. s. Ustanovenému zástupci byla v souladu s jeho požadavky přiznána odměna za zastupování žalobce podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif), a to za jeden úkon právní služby ve výši 2100 Kč za doplnění kasační stížnosti ze dne 24. 8. 2012, a náhrada hotových výdajů v částce 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky). Jelikož advokát je plátcem daně z přidané hodnoty (dále jen „daň“), zvyšuje se odměna o tuto daň. Částka daně pak činí 20 %, tedy 480 Kč. Celkem tedy odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů advokáta činí 2880 Kč. Tato částka bude advokátovi vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto usnesení.

**P o u č e n í :** Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 11. října 2012

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu